

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 49/22
V Luxemburgu 22. marca 2022

Rozsudky vo veciach C-117/20
bpost a C-151/20 Nordzucker a i.

Kumulácia stíhaní a sankcií trestnej povahy v práve hospodárskej súťaže: Súdny dvor spresňuje ochranu, ktorú poskytuje právo Únie proti dvojakému trestaniu

Charta základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) stanovuje, že „nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní za trestný čin, za ktorý už bol v rámci Únie oslobodený alebo odsúdený konečným rozsudkom v súlade so zákonom“. Súdny dvor sa dnes vo svojich dvoch rozsudkoch vyjadril k rozsahu ochrany, ktorú poskytuje tento zákaz dvojakeho trestania (známy aj ako zásada *ne bis in idem*) v práve hospodárskej súťaže.

Vec bpost

Spoločnosti bpost boli postupne uložené pokuty zo strany dvoch vnútroštátnych orgánov. V júli 2011 jej poštový regulačný orgán, ktorý dospel k záveru, že systém zliav uplatňovaný spoločnosťou bpost od roku 2010 bol voči niektorým z jej zákazníkov diskriminačný, uložil prvú peňažnú sankciu vo výške 2,3 milióna eur. Cour d'appel de Bruxelles (Odvolací súd Brusel, Belgicko) zrušil toto rozhodnutie v marci 2016 rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť,¹ z dôvodu, že predmetná cenová prax nebola diskriminačná.

Medzitým v decembri 2012 úrad pre hospodársku súťaž uložil spoločnosti bpost pokutu vo výške takmer 37,4 milióna eur za zneužitie dominantného postavenia z dôvodu uplatňovania toho istého systému zliav od januára 2010 do júla 2011. Spoločnosť bpost napadla pred Cour d'appel de Bruxelles (Odvolací súd Brusel) zákonnosť tohto druhého konania v zmysle zásady *ne bis in idem*.

Vec Nordzucker a i.

Rakúsky úrad pre hospodársku súťaž podal na rakúsky Najvyšší súd odvolanie s cieľom dosiahnuť konštatovanie, že nemecký výrobca cukru Nordzucker porušil tak kartelové právo Únie, ako aj rakúske právo hospodárskej súťaže, a tiež s cieľom uložiť inému nemeckému výrobcovi cukru, podniku Südzucker, pokutu za to isté porušenie. Toto konanie vychádza predovšetkým z telefonického rozhovoru, v ktorom sa zástupcovia týchto dvoch podnikov rozprávali o rakúskom trhu s cukrom. Rakúsky úrad pre hospodársku súťaž už uviedol tento rozhovor vo svojom rozhodnutí, ktoré nadobudlo právoplatnosť. Týmto rozhodnutím tento úrad konštatoval, že obidva podniky porušili tak právo Únie, ako aj nemecké právo hospodárskej súťaže, a uložil Südzucker peňažnú sankciu vo výške 195,5 milióna eur.

Súdny dvor zasadajúci vo veľkej komore v obidvoch veciach pripomína, že uplatnenie zásady *ne bis in idem* podlieha dvojakej podmienke, a to na jednej strane tomu, aby skoršie rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť (podmienka „bis“), a na druhej strane tomu, aby sa na ten istý skutkový stav vzťahovalo skoršie rozhodnutie a neskoršie stíhania alebo neskoršie rozhodnutia (podmienka „idem“).

Súdny dvor spresňuje, že **v práve hospodárskej súťaže rovnako ako v akejkoľvek inej oblasti práva Únie kritérium relevantné na posúdenie existencie toho istého porušenia („idem“) je**

¹ Tento rozsudok bol vydaný po prejudiciálnom konaní pred Súdnym dvorom (rozsudok z 11. februára 2015, bpost, C-340/13).

kritérium totožnosti skutkového stavu, chápané ako existencia súboru konkrétnych okolností, ktoré sú navzájom neoddeliteľne spojené a ktoré viedli k právoplatnému oslobodeniu alebo odsúdeniu dotknutej osoby. Pripomína však, že zákonom možno obmedziť výkon základného práva, ako je to vyplývajúce zo zákazu dvojitého trestania (zásada *ne bis in idem*), ak obmedzenia rešpektujú podstatu tohto práva, sú nevyhnutné a skutočne naplňajú ciele všeobecného záujmu uznané Úniou.

Vec bpost

Podľa Súdneho dvora ochrana priznaná Chartou vzhľadom na túto možnosť obmedziť uplatnenie zásady *ne bis in idem* **nebráni** tomu, aby bol podnik sankcionovaný za **porušenia práva hospodárskej súťaže**, ak **už bolo** voči nemu za ten istý skutkový stav vydané právoplatné rozhodnutie za **nedodržanie odvetvovej právnej úpravy** (napríklad právnej úpravy odvetvia pôšt upravujúcej činnosti spoločnosti bpost). Táto kumulácia stíhaní a sankcií je však **podmienená** existenciou **jasných a presných pravidiel** umožňujúcich predvídať, ktoré konania a opomenutia môžu byť jej predmetom, ako aj **koordináciou medzi obidvomi príslušnými orgánmi**. Obidve konania musia byť navyše vedené dostatočne koordinovane a v **dostatočne úzkej časovej súvislosti a súbor uložených sankcií zodpovedá závažnosti spáchaných porušení**. **V opačnom prípade druhý konajúci orgán verejnej moci začatím stíhania porušuje zákaz dvojitého trestania.**

Vec Nordzucker

Podľa Súdneho dvora zásada *ne bis in idem* **nebráni** tomu, aby bol podnik stíhaný orgánom hospodárskej súťaže členského štátu a aby mu bola uložená pokuta za porušenie z dôvodu **správania**, ktoré malo **protisúťažný cieľ alebo účinok na území tohto členského štátu**, hoci sa týmto správaním **už zaoberal** orgán hospodárskej súťaže **iného členského štátu v právoplatnom rozhodnutí**. Súdny dvor však zdôrazňuje, že **toto posledné uvedené rozhodnutie nesmie vychádzať z protisúťažného cieľa alebo účinku na území prvého členského štátu**. Naproti tomu, ak je to tak, **druhý orgán hospodárskej súťaže, ktorý začne stíhanie týkajúce sa tohto cieľa alebo účinku, porušuje zákaz dvojitého trestania.**

Poslednou otázkou položenou v tejto veci bol Súdny dvor požiadaný o objasnenie uplatniteľnosti zásady *ne bis in idem*, pokiaľ ide o konania týkajúce sa uplatnenia programu zhovievavosti, v ktorých nebola uložená pokuta. Súdny dvor v tejto súvislosti uvádza, že zásada *ne bis in idem* sa uplatňuje na konanie, ktorým sa vykonáva právo hospodárskej súťaže a v ktorom z dôvodu účasti dotknutého účastníka na vnútroštátnom programe zhovievavosti možno konštatovať len porušenie tohto práva.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

Úplné znenie a zhrnutia rozsudkov ([C-117/20](#) a [C-151/20](#)) sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499